

Langs de kust van Connemara

Ierland blijft altijd zichzelf

Door de economische voorspoed van het laatste decennium vind je in Ierland naast traditionele pubs en cottages nu ook luxe *Wellness Spa's*. Maar de ruige ziel van het eiland bleef behouden.

Links: Kylemore Abbey & Gardens, Galway • Matt – Chieftains – Molloy voor zijn Café in Westport Hierboven: Killary Fjord, het enige fjord dat Ierland rijk is

Vijftien jaar waren we niet meer in Ierland geweest maar het groene eiland stond nog helder op het netvlies. Een dunbevolkt en geheimzinnig land waar weersvoorspellers het nakijken hebben omdat een gemiddelde dag er vier seizoenen kent. Het weerzien is vertrouwd, al heeft de economische voorspoed het land wel degelijk veranderd. Maar wie in Ierland rondreist, kan gelukkig nog altijd rekenen op twee zekerheden: 1. elke dag ontmoet je wel een Ier met wie je graag langer zou willen praten (bestel nog een Guinness en de verhalen komen vanzelf) en 2. het weer kan altijd slechter (in de ogen van de Ieren is het weer op elk moment van de dag *'not too bad'*).

De onlangs overleden schrijver/tekenaar Marten Toonder was verknocht aan dit land. Samen met zijn vrouw Phiny maakte hij begin jaren zestig vele reizen naar Ierland tot hij in 1965 zijn hart volgde

en zich er definitief vestigde. Hij vond er het 'eigenlijke leven', "zoals wij dat in Nederland niet kennen". Het ruige landschap van rotsachtige bergen met imposante kliffen en de sombere turfvlaktes met langgerekte meren gaven hem het gevoel van eenheid met de natuur. "Dan zie je dat er een geest huist in bomen en stenen, in de zee en de dieren." Toonder was een romanticus, maar nu we zelf weer rondwalen in Connemara en Mayo kunnen we hem niet anders dan gelijk geven.

Voor de wind

Onze reis gaat van Dublin dwars door Ierland richting Galway naar de westelijke eilanden. Als tussenstop kiezen we de oudste whiskiestokerij ter wereld (bijna 250 jaar oud!), John Locke's Distillery, in het plaatsje Kilbeggan. Whiskey wordt er al een halve eeuw niet meer gestookt, de stokerij is nu ingericht

als museum. Maar nog altijd liggen er in Locke's Distillery talloze vaten van 200 liter te rijpen, soms wel vijftien jaar lang. We mogen drie jaargangen proeven.

Onderweg richting Galway wordt duidelijk dat het Ierland het laatste decennium economisch voor de wind is gegaan. Rust en ruimte zijn nog altijd het handelsmerk van dit groene land maar tussen de

In de ogen van de Ieren is het weer op elk moment van de dag 'not too bad'

kleine Ierse cottages verrijzen steeds meer moderne witte villa's. Gunstige belastingen, weinig regels en de euro (hier wel!) hebben als een magneet gewerkt op multinationals die hun miljarden hebben geïnvesteerd in Ierse bedrijven. Veel hoogopgeleide

Ieren die eerder de armoede van hun land ontvluchten, zijn teruggekeerd voor goedbetaalde banen in de IT-sector, de *hightech* of de banken.

Ook het westelijke deel van Ierland profiteert daarvan. Galway is inmiddels Europa's snelst groeiende stad. Ondanks de groei is de stad nog altijd erg overzichtelijk. De oude stadsmuren mogen dan verdwenen zijn, ze vormen nog steeds de fictieve begrenzing van het meest levendige deel van de stad. De kleurrijke winkelpandjes met hun karakteristieke opschriften bepalen de sfeer. En de vele pubs natuurlijk, die inmiddels allemaal rookvrij zijn. Omdat de beroemde zalmen van Galway hun show bij de Salmon Weir Bridge niet geven, besluiten we er een te gaan eten in een van de vele visrestaurants. Wie dacht dat Ierland alleen bezocht wordt door watervaste natuurvorsers met lieslaarzen aan, wordt in Galway uit de droom geholpen. Er zijn inmiddels →

→ Tip

'An gaeltacht'

Als u bovenstaande kop niet kunt lezen, is het raadzaam in dit deel van Ierland een tweetalige kaart mee te nemen. Er staat: 'Hier spreken we Gaelic'. De Ieren geven ook in de bewegwijzering de voorkeur aan Gaelic, de officiële taal van Ierland. Het Gaelic is door de Engelse overheersing lange tijd in de ban geweest. De Engelsen hebben vreselijk huisgehouden in het arme Ierland maar de wereldtaal die ze hebben nagelaten heeft Ierland wel uit zijn isolement gehaald. Ook al is Gaelic een verplicht vak op de scholen, er zijn steeds meer Ieren die deze moeilijke taal niet meer beheersen. Tot ergernis overigens van de oudere generatie.

De ruige kust van Achill Island

→ veel luxe vijfsterrenhotels met compleet ingerichte *Wellness Spa's*. Vertrouwd zijn de vele verwijzingen naar John Kennedy die Galway bezocht in 1963, een paar maanden voordat hij werd vermoord. Hij werd ereburger van de stad en kreeg een eigen kapelletje in de kathedraal. Niet voor niets wordt hij wel de tweede nationale heilige van Ierland genoemd, na St. Patrick natuurlijk.

Collectief muzikaal geheugen

De route naar Clifden via de kustweg R336 is prachtig. Nog altijd wordt in deze streek volop turf gestoken en gestookt, getuige de grote stapels bij de

nedauw en vetblad. Tussen al dat moois graast de beroemde Connemara-pony het pijpestrootje weg. In Clifden worden we hartelijk onthaald door Brian Hughes, manager van het Abbeyglan Castle Hotel. "Als jullie Nederlanders ons land de laatste eeuw hadden gerund", grijnst hij, "zou ons vruchtbare land nu de hele wereld voorzien van voedsel. En als wij Ieren jullie land hadden bestierd, dan zou Nederland nu geheel onder de zeespiegel verdwenen zijn." 's Avonds kruipt Brian achter de piano en laat hij zijn gasten als sterren stralen. Het toeval wil dat een beroemde Ierse tenor uit Dublin in het hotel verblijft. En natuurlijk is hij

vertelt enthousiast over de educatieve wandeltochten die hij organiseert naar een paar kleine ongeschonden eilandjes in de Atlantische Oceaan – Inishbofin, Inishshark en Clare Island – waar veel interessante archeologische vondsten worden gedaan. Een volgende reis, beloven we, stappen we bij hem op de boot.

Eeuwenoude muurtjes

Via Letterfrack, het centrum van Connemara National Park, rijden we over de N59 naar Killary Fjord, het enige fjord dat Ierland rijk is. Het verpletterend mooie landschap ziet eruit alsof er een reus met de losse hand wat stenen heeft rondge-

strooid. In de buurt van Leenane stappen we op een boot om een tocht te maken naar de monding van de oceaan. In het schone en koude water worden volop mosselen en zalmen gekweekt. Met een beetje geluk – en dat hebben we – zwemmen groepjes dolfijnen met de boot mee.

In de richting van het havenstadje Westport wordt het landschap van de Connemara groener en minder ruig. Kleine stukjes land worden afgescheiden met muurtjes van losse stenen. Die eeuwenoude muurtjes, ooit werkverschaffing door de *landlords* voor de straatarme Ieren, zijn niet meer weg te denken uit het landschap. Evenals de gitzwarte kleine meertjes in de turfvelen waarin volgens de verha-

Veel hoogopgeleide Ieren die eerder de armoede van hun land ontvluchtten, zijn teruggekeerd voor goedbetaalde banen in de IT-sector, de hightech of de banken

huizen. Wel is het turfsteken zelf inmiddels gebonden aan strengere regels om het unieke landschap van de Connemara – de *peatlands* – te behouden. De bergellingen zijn met heideplanten bedekt, wat van juni tot september een prachtig paarse gloed geeft aan het ruige landschap. In april staat de felgele gaspeldoorn in bloei. Lager in de veengrond staan talloze insectenetende planten als zon-

niet te beroerd om een paar mooie Ierse klassiekers ten beste te geven. Zonder enige schroom worden door jong en oud balladen opgediept uit het collectieve muzikale geheugen van Ierland. We worden er weer aan herinnerd dat Ierland het land is van het songfestival, de Dubliners, the Chieftains en U2. De plaatselijke archeoloog, Gerry MacCloskey,

Adopt a sheep

Sinds de EU geen subsidies meer verstrekt aan de schaapherders met hun kuddes, lopen er steeds minder schapen op de *moors* van Ierland. Dankzij een initiatief van de Nederlandse ex-hockeyspeelster Anneloes Nieuwenhuizen, die met een Ierse schapenboer uit Kerry trouwde, kunnen toeristen tegenwoordig voor 45 euro per jaar een schaap adopteren. Want, wat zijn de *moors* nu zonder die langharige schapen met hun zwarte koppen? www.adopt-a-sheep.ie

Dolfijnen in Killary Fjord

Irish music in Westport

John Locke's Distillery in Kibbeggan: 250 jaar oud!

→ Ien de *Peiste*, de waterslang, zijn schatten bewaart. De Ieren lachen erom als je ernaar vraagt. Er zijn hele expedities van serieuze onderzoekers naar de meren van Connemara getrokken om het bestaan van deze meermonsters of waterpaarden te bewijzen. Zonder succes. En dat is volgens de romantici weer logisch, want de *Peiste* vertoont zich immers nooit aan wie komen om hem te zien. In het historische stadje Westport, met zijn hellende straatjes, drinken we 's avonds een glas in Matt Molloy's Bar. Er is elke avond live traditionele Ierse muziek te beluisteren. Matt Molloy zelf, met zijn 58 jaar de jongste van de nog altijd actieve Chieftains, is toevallig vanavond ook in zijn café. Een beetje griepig neemt hij kleine slokjes van zijn Guinness – het beste medicijn voor alle kwalen, grapt hij. Hij toert nog altijd de wereld door met zijn band. “Maar”, zegt hij, “we doen het wel wat rustiger aan want de jaren beginnen te tellen. Optreden en toeren is eigenlijk *a young men's game*.” Als afsluiting rijden we in een middag naar Achill Island, het grootste eiland van Ierland. We passeren hoge klippen waarop het water spectaculair uiteen-

spat en we zwerven aan de voet van de Slievemore langs de resten van een geheel verlaten dorpje. Het geeft een idee hoe armoedig het hier geweest moet zijn rond 1800, toen de bewoners hun geluk elders zochten. Maar nu, twee eeuwen later, zijn

Jong en oud diepen balladen op uit het collectieve muzikale geheugen van Ierland

de Ieren zelf niet langer het grootste exportproduct van het land. Sterker nog: niet alleen de vroegere emigranten keren terug maar Polen en Russen komen naar hier om te werken in de horeca en de bouw. Ierland is flink aan het veranderen, maar het ‘eigenlijke leven’ dat Marten Toonder er vond, is gebleven. ←

Ierland praktisch

Hoe kom je er?

Per vliegtuig:

Aer Lingus, dagelijks 5 x rechtstreeks van Amsterdam naar Dublin en 1 x rechtstreeks van Amsterdam naar Cork. Goedkoopste online tarieven op www.aerlingus.nl Voor doorverbinding van Dublin naar Galway met Aer Arann Express online www.aerarann.com

Per auto/boot:

Er zijn vele mogelijkheden en verbindingen. Vraag bij uw reisbureau om een zogenoemd ‘landbridge ticket’ dat de beide overtochten (van Nederland naar Engeland en van Engeland naar Ierland en terug) in een keer regelt. U kunt ook rechtstreeks met de boot naar Ierland. Irish Ferries vaart vanuit Cherbourg en Roscoff (Frankrijk) rechtstreeks naar Rosslare (en doet daar resp. 16 en 14 uur over).

Per auto/trein:

Vanuit Calais (350 km vanaf Utrecht) gaat de auto op de pendeltrein die u in een half uur naar het Engelse Folkstone brengt. Van daaruit moet u naar een van de ferry-opstappunten rijden voor de overtocht naar Ierland (Fishguard, Pembroke of Holyhead).

Verblijftips

Voor leuke en betaalbare B&B's kunt u terecht op www.townandcountry.ie of www.irishfarmholidays.com Manor House Hotels heeft een selectie van meer dan 25 exclusieve en

luxueuze hotels, inclusief *Country Houses*, kastelen en prachtige *townhouses*. Kijk op www.manorhousehotels.com Ireland's Blue Book geeft een lijst met de beste, door de eigenaars gerunde kastelen, *manor houses*, plattelandshuizen en restaurants in heel Ierland. Niet goedkoop, wel erg fraai: www.irelandsbluebook.com Een overzicht van mooi gelegen kampeerterreinen in Ierland vindt u op www.camping-ireland.ie

West-Ierland

Voor regionale informatie over Galway, Mayo en Roscommon www.irelandwest.ie

Avontuurlijke ontdekkingsstocht langs de eilanden aan de westkust, tussen Clifden en Westport met archeoloog Gerry MacCloskey en Brian Hughes van Abbeyglan Castle Hotel. www.walkingconnemara.com, info@abbeyglan.ie In het plaatsje Roundstone (county Galway) kunt u zien hoe Malachy Kearns de typisch Ierse trommels, de zogeheten bodrans, maakt. Alles handwerk. Tel (00 353) 95 358 75.

Boottocht langs zalm- en mosselkwekerijen en dolfijnen ontdekken in Killary Fjord, het enige fjord van Ierland, www.killarycruises.com

In Kylemore Abbey & Gardens is een prachtig gelegen abdij waar nu een internationale meisjeskostschool is

gevestigd. Er is een indrukwekkend gerestaureerde Victoriaanse tuin waar plantensoorten uit die tijd te vinden zijn. www.kylemoreabbey.com

Meer informatie?

Voor meer informatie over Ierland als vakantiebestemming: www.ierland.nl info@ierland.nl (020) 504 06 89

Ook zin in Ierland? kijk op pag. 177 voor een voordelige aanbieding.

